

zaaknummer 2012T921(1)

21 februari 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda.

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Fraters van Tilburg.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 22 mei 2013. Op 17 juni 2013 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam] CMM, algemeen overste van de Congregatie van de Fraters van Tilburg.

Op 14 januari 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en werd vergezeld door mevrouw [naam], een goede vriendin van klager. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Berckel- van der Rijken, voornoemd. Namens de Congregatie is verschenen frater [naam], voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager heeft zijn vader nooit gekend. Toen zijn moeder overleed was klager acht jaar. Klager is toen opgenomen in het gezin van de broer van zijn moeder. Deze oom en tante waren streng katholiek. Een neef van klager, een zoon van de zus van zijn moeder, woonde in [instelling]. Klager had van jongs af aan veel contact met deze neef. De neef was geplaatst in [instelling] omdat hij moeilijk opvoedbaar was.

Buiten de schooltijden om, kon klager altijd naar zijn neef om samen met hem en de andere jongens te spelen in de tuin van het 'tuchthuis'. Klager kon komen en gaan wanneer hij wilde. Klager kon ook het gebouw in. Hij kwam nooit via de voordeur.

Op enig moment werd klager door aangeklaagde gevraagd naar de vele blauwe plekken die klager had. Klager was volgens zijn adoptievader een moeilijke jongen. Hij kreeg dus regelmatig slaag en schoppen.

Om klager te troosten mocht hij bij aangeklaagde op schoot zitten. Klager vond het in het begin prettig en veilig om zo bij aangeklaagde op schoot te zitten. Na verloop van tijd ging aangeklaagde met zijn hand in de broek van klager en raakte zo ook de penis van klager aan. Weer later ging aangeklaagde via de gup van klager naar binnen. Op een bepaald moment moest klager aangeklaagde ook bevredigen. Als aangeklaagde klaar kwam zaten de handen van klager onder het sperma. Klager heeft er de laatste tijd veel over nagedacht, maar hij kan niet zeggen hoe vaak dit is voorgekomen. Het misbruik is begonnen in 1969 en heeft tot ongeveer 1974 geduurd.

Klager bleef de aandacht van aangeklaagde prettig vinden, maar de 'bijbehorende handelingen' werden steeds onplezieriger.

Klager heeft in zijn klaagschrift niet gesproken over het bevredigen van aangeklaagde. Nu klager er steeds meer over nadenkt, komen er steeds meer details van de gebeurtenissen naar boven. Ook herinnert klager zich steeds meer namen van de jongens die ook op het internaat zaten.

Klager kon niet aan aangeklaagde ontsnappen. Als hij probeerde te vluchten werd hij aan zijn haren meegetrokken of stond hij klager alsnog bij de poort op te wachten.

Klager weet hoe aangeklaagde heet, omdat hij hem en andere broeders bij de naam noemde.

Klager is niet anaal verkracht door aangeklaagde.

De neef van klager heeft er nooit met klager over gesproken. Klager speelde niet alleen met zijn neef, maar ook met andere jongens die klager uit de omgeving kende.

2.2. Klager heeft zijn biologische vader nooit gekend. Op een gegeven moment leerde de moeder van klager een man kennen waarmee zij trouwde. Dit huwelijk liep niet lekker en klager en zijn moeder gingen bij een tante wonen. Op enig moment kwam de stiefvader de moeder van klager hier opzoeken. Klager was erbij toen zijn moeder door 21 messteken om het leven werd gebracht. Hierna kwam klager bij zijn oom en tante te wonen.

Klager kon bij hen niet terecht met zijn verhaal.

Klager heeft in zijn jeugd regelmatig in het ziekenhuis gelegen met buikpijnklachten. Hij heeft diverse onderzoeken gehad, maar er is nooit iets gevonden.

Klager ging op zijn zeventiende vervroegd in dienst. Hij kwam bij het [leger]. Klager vond dat een heerlijke tijd. Hij stopte alle nare herinneringen weg, omdat hij vooral dingen deed die hij leuk vond. En daarbij hoefde hij niet meer naar de kerk.

Klager is als [militair] uitgezonden naar [land]. Na de bomaanslag op [land] Ambassade moest het [leger] de rotzooi opruimen. Dat hield in dat klager tot zijn enkels in het bloed liep en allerlei ledematen moest verzamelen.

Nadat klager uit dienst kwam is zijn leven een puinhoop geworden. Hij ging gevangenis in, gevangenis uit. Zijn halfbroer/neef heeft de coke bij klager geïntroduceerd. Omdat dit op de lange termijn te duur werd is klager heroïne gaan gebruiken.

Wanneer klager voor de rechtbank moest verschijnen heeft hij nooit verteld over de mishandelingen of het seksueel misbruik dat hem was overkomen.

In de loop van 2007-2011 is stukje bij beetje de ellende eruit gekomen. Psychiater [naam] uit [plaats] schreef klager vooral medicijnen voor. Tijdens deze consulten is het seksueel misbruik nooit aan de orde geweest. Klager gebruikte 100 mg morfine vanwege kogelwonden die hij heeft. De morfine is vervangen door 55 mg methadon. Daarnaast gebruikt klager 100 mg valium per dag.

Klager lijdt aan een ernstige vorm van PTSS. Het grootste deel van de PTSS wordt veroorzaakt door de moord op zijn moeder.

Klager heeft een tijdje onder toezicht van de reclassering gestaan. Toen de termijn van zijn voorwaardelijke straf voorbij was, haalde iedereen zijn handen van klager af en stond hij er weer alleen voor. Klager heeft gezworven in [plaats]. Hij is uiteindelijk in de dag en nacht opvang gekomen. Eerst had hij een 'plusbed'. Dat houdt in dat hij overdag de straat op moest. Nu is klager twee stappen verder. Hij wordt begeleid om op termijn zelfstandig te gaan wonen met begeleiding.

Klager is afgekeurd en heeft een UWV-uitkering. Klager moet een deel van zijn uitkering afstaan, omdat zijn ex-echtgenote in de schuldsanering zit.

Klager heeft twee volwassen zonen en sinds 18 oktober jl. een kleinkind.

Hoewel klager nu niet meer gebruikt, ervaart hij dagelijks dat hij een stempel heeft, mede omdat hij in de daklozenopvang zit.

2.3. Klager wil erkenning van hetgeen hem is overkomen. Daarnaast wil klager aanspraak maken op financiële vergoeding.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Overste [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

Frater [naam] vindt het opvallend dat klager op [instelling] is misbruikt terwijl hij daar zelf geen pupil was. Hij concludeert dat in de archieven geen concrete aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Het feit dat er de afgelopen jaren meerdere klachten rond aangeklaagde zijn binnengekomen, maakt de klacht van klager meer aannemelijk, Ter zitting geeft overste [naam] aan dat hij bereid is een gesprek met klager te voeren indien hij daaraan behoefte heeft.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende de periode van 1969 tot 1974 met grote regelmaat seksueel is misbruikt. Het misbruik ging van kwaad tot erger. In het begin werd klager door aangeklaagde op schoot genomen teneinde hem te troosten voor de mishandelingen die klager door zijn adoptievader waren aangedaan. Hierdoor voelde klager

zich veilig bij aangeklaagde en ontstond er een vertrouwensband. In de loop der tijd heeft aangeklaagde het in hem gestelde vertrouwen in steeds verdergaande mate geschonden. Als klager weer eens bij aangeklaagde op schoot zat ging aangeklaagde met zijn hand in de broek van klager en raakte zo de penis van klager aan. In een volgend stadium ging aangeklaagde via de gulf van klager naar binnen om zodoende de penis van klager te betasten. Op een bepaald moment moest klager aangeklaagde bevredigen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de gegronde verklaarde klachten zoals beschreven in de adviezen bekend onder de nummers: 2010T196, 2011T434, 2011T455 en 2012T810(1). Uit genoemde adviezen blijkt dat aangeklaagde zich meermalen schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik van jonge kinderen, waarbij er overeenkomsten zijn te vinden in de verhalen van de desbetreffende klagers.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas acht jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegronde verklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiing kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegronde verklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Fraters van Tilburg de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 21 februari 2014 door mr. M.D.J van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.